

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. VI. Christianæ Religionis præcipua mysteria celebrat Hymnodia.

[urn:nbn:de:hbz:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:1-45942)

se usurpari? Potero saltem afferre quod dixit sanctus Hilarius expendens illa verba Dauidis, *Psal. D. Hilarius dicam nomini tuo in seculum seculi, ut red-* Psal. 60.
dam vota mea de die in diem; ubi cum videretur adesse magna difficultas circa effectum huius promissionis & voti, quia Dauidis ætas non esset semper duratura, difficultatem absoluit dicens, tale vorum adimplendum fore in cælo Beatorum, ubi à Dauide ipso & à Beatis perpetui decantabuntur Hymni. Nec ab huius sancti Doctoris sententia discrepat communis & recepta Theologorum doctrina, qui vnà cum diuo Thoma, Theologiæ D. Thom. Scholasticæ vero Principe, sustinent, futuras esse 2.2. q. 13. in patria cælesti post corporum resurrectionem art. 4. veras laudes vocales, à Beatis cum articulo ver- Beati in patria laudes vocales ad- borum sono proferendas, vt non solo animo, sed hibeant. etiam corpore Deum infinitum celebrent & co- hibeant. lant. Si itaque ad cælestem illam felicitatem, ad quam humile nihil nihilve leue potest ingredi, erunt transferendi Dauidici Hymni, perfectas vtrique concludendum est in illis contineri laudes diuinas, quibus maximè delectatur Deus à nobis laudatus.

CAPVT VI.

Christiana Religionis precipua mysteria celebrat Hymnodia.

QVI sublimitatem assequuntur Hymnorum *Psalmi sunt* Dauidicorum, concordati adstruunt sensu, *compendiū* ob mysteriorum copiosam multitudinem, esse *omnium* compendium ceterarum Scripturarum, seu con- *Scriptura-* summationem totius Theologicæ paginæ. Tanta *rum.*

illustrationum copia fuit à Spiritu diuino decoratus Dauid in suorum Hymnorum decantatione inter ceteros Prophetas, vt, sicuti Propheta extitit inter Reges non sine maximo regiae dignitatis ornamento; ita Rex dici meritò possit inter Prophetas, quos omnes in cognitione mysteriorum vberiori & clariori præcessit, quemadmodum Regia dignitas cuiusq; politico statui maiestatis auctoritate præcellit. Quod ab aliis Prophetis in obscuritate figurarum & sub ænigmatum velamine profertur, id apertum ac manifestum traditur Dauid, vt potius Euāgelista res præteritas describens, quàm Propheta futura prædicens videatur.

*Dauid in
mysteriorū
descriptione
potius
Euāgelista
quàm
Propheta.*

Myſteria omnia ad Christum Dominum secundum eius diuinitatem quàm secundum humanitatem spectantia, tanta describit claritate Dauid in suis Hymnis, vt clariùs à nemine, in Apostolo siue Theologo, possint proponi. In

*Psalms vsi
sunt Christi
& Apostoli ad
confirmanda
fidei
dogmata.*

quotquot nostræ Religionis myſteria validis uoluerit sacrarum Scripturarum testimoniis confirmare, è Dauidicis Hymnorum promptuariis desumere coacti semper fuere; & quoties huiusmodi adferuntur testimonia, tanta est eorum uis, vt nullus amplius audeat repugnare aut contradicere. Vnigenitus æterni Patris nostra indutus carne, vt suam diuinitatem adstrueret, quam non possent aduersarij oppugnare, produxit Dauid testimonium ex Psalmo 109. *Dixit Dominus Domino meo, Sede à dextris meis.* quo audito, Pharisei obmutescerent admirati sunt. Quæcumque ad huius Verbi incarnati vitam, actiones & gestas spectant, tam aperta nobis proferuntur, omnibus illis videatur Dauid adstitisse præsentem generationi tam æternæ quàm temporali, prædicatorem

Psal. 109.

cationi, passionibus omnibus, in pratorio, in palatiis & caluario, morti, Resurrectioni, Ascensioni & Spiritus sancti missione, ita vt Apostoli de iisdem dogmatibus differentes, vel scribentes, vnicum producant Dauidem in testimonium omni exceptione maius. Sanctus Apostolus Paulus Hebr. 1. ad comprobendam diuinitatem Verbi in æternitate geniti, omnem Angelorum sublimitatem in immensum excedentis, profert ex Psalmo 2. illa verba: *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Aliàs Psal. 2. item ex eodem vrget textu testimonium, ad ostendendam Hebræis veritatem Resurrectionis eius-
 Actor. 13.
 dem Domini nostri Seruatoris. Tanta est sensuum vbertas in sacris Scripturis à Spiritu sancto posita, vt vnicus locus plures complectatur diuersos *Sacra Scriptura plures continet sensus.*
 sensus. Obuiam sunt Psalmi, qui sicut toti sunt in describenda Christi Domini vita, ita passim proferuntur ab Apostolis in confirmationem mysteriorum. Omnes Apostoli vno loquentes ore
 Actor. 4.
 Dauidis Psalmum 2. recitarunt, comprobaturi *Vitam Christi in Psalmis ad amussim descripta.*
 Hebræis, in Christum, præceptorem omnium Ordinum & Magistratum, coniurationem fecutam; quia in illo Psalmo mira perspicuitate ponitur ab oculos commota persecutio Herodis, Pilati & Sacerdotum aduersus Iesum, qui vulgato nomine ibi describitur & appellatur Christus:
Quare fremuerunt Genes, & populi meditati sunt inania aduersus Dominum, & aduersus Christum eius? Quod nomen Christi licet aliquando aliis
 Christi nomen quando soli Dei
 etiam viris fuerit datum in sacris Litteris, tamen ex Apostolorum declaratione cognoscitur, non alij à Dauide fuisse tunc applicatum, nisi Dei Filio incarnato, quem proprio vocant nomine Iesum. Quæ declaratio non fuit ab Hebræis impu-
 tribui cognoscatur.

gnata; quia notum erat omnibus illius ætatis Doctoribus, in eo Psalmo sermonem esse de Messia. Ad quam rem optimè facit ille Canon, quem tradit in hunc locum Michaël Aiguanus Commentator doctissimus, sub Incogniti nomine celebris, qui tandem opera, diligentia & auctoritate venerabilis Patris Basilij Angussolæ, auctori mei, redditus est toti mundo cognitus, non sine magno totius Ordinis sui Carmelitici augmento decoris. *Quandocumque* (ait hic Doctor) *Scriptura loquitur de Christo absolute, intelligitur de Christo in lege & Prophetis promisso, nisi in littera precedente vel sequente manifestè appareat, quod de alio loquatur Christo; quia Filius Virginis antonomastice Christus dictus est.* Sic enim adducunt Apostoli huius Psalmi 2. initium, sua ipsorum paraphrasi illustrarunt: *Conuenerunt enim uerba in ciuitate ista aduersus sanctum puerum tuum Iesum quem unxisti, Herodes, & Pontius Pilatus, cum Gentibus, & populis Israël, facere quæ manus tua & consilium tuum decreuerunt fieri.* Ecce quomodo effectus ad amissum fuerit tot antè sæculi spiritu Davidis prænuntiatus.

Actor. 4.

Psal. 21.
Christi passio in Psalmis prænuntiata.

Matth. 27.
Marci 15.

Addere nunc libet Psalmum 21. qui absque controuersia cognoscitur non prædixisse futuræ Christi passiones, sed descripsisse iam secuturæ. Prima uerba illius Psalmi eadem fuere, quæ Dominus noster, existens in cruce, ad Patrem conuersus pronuntiauit, à sancto Matthæo & sancto Marco narrata, *Deus Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Ibi tota series passionum, ab initio capturæ in horto usque ad affixionem Christi in cruce, ad uinguem descripta uidetur. Et ne aliquis posset oriri dubitatio de ueritate horum mysterio-

rum,

rum, duo præcipui Euangelistæ hanc passionem describentes, nimirum Ioannes & Matthæus, Ioan. 19. Matth. 27. dum sortem à militibus missam super eius inconsutilem vestem narrare vellēt, statim monuerunt hunc etiam euentum, qui, si ad solam corticem attendatur, omnium minimus esse dicitur, fuisse à Dauid prænuntiatum: *Ut impleretur quod dictum est per Prophetam dicentem: Diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.* Quid dicam de nuptiis diuinæ naturæ cum humana celebratis? Istæ meliùs à Dauide in suis Hymnis describuntur quàm ab vlllo ceterorum Scriptorum, quemadmodum grauius notauit diuus Ambrosius Sermone ultimo de Epiphania citans Psalmum 44. qui promeritus est sibi illum titulum sublimem ab Augustino primò prolatum, à posterioribus deinde Doctoribus approbatum, *Epithalamicum carmen.* Priuilegium id fuit sanctissimi Hymnographi, vt quemadmodum ipse secundum carnem extitit parens Christi Domini, ita etiam spiritu viderit & prædixerit eiusdem actiones, mysteria, vitam, mortem, Resurrectionem & Ascensionem. Hinc sanctus Gregorius Nyssenus de Ascensione Christi Domini loquens, digreditur ad Dauidis laudes, expendens quanta perspicuitate ille sit locus de glorioso illo triumpho, quasi præsens adfuisse fuerit dignus, imò quasi constitutus fuerit triumphatori Domino minister maximæ auctoritatis, dum inuitat, imò, ait Nyssenus, imperat Angelis, vt ascendenti Domino præstò adessent, & portas referarent. Considerabat sanctus Doctor illa verba Psalmi, *Attollite portas principes vestras,* quæ vim habent imperandi; idcò decla-

D. Ambr.
Serm. de
Epiph.
Psal. 44.

Dauidis
laus quan-
ta.

D. Gregor.
Nyssen.
Orat. de
Ascens.
Ascensionis
Christi Do-
mini vide-
tur fuisse
præsens Da-
uid dum lo-
quitur in
psalmis.

rare non timet, Dauidem quodam modo, saltem in opere isto, Angelis maiorem atque superiorem. Verum, ne longius immorer in omnibus censendis particularibus mysteriis quæ in Davidicis continentur Hymnis, vnico verbo dicat quòd animus Hymnodia studiosus in illis reperit ac degustat præcipua Christi Domini mysteria in Euangelis fusè descripta. Vnde D. Hilarius credidit, Christum Dominum in Apocalypsi electum fuisse clauem Dauid, quia adimplet sua persona quæ in Psalmis prædicta sunt, quæ clauis mysteria illa referauit & mundo manifestauit. Libuit ad hanc rem Episcopo Christophoro non ingrati adhibere tropologiam super illud instrumentum Dauidi frequens, quod in ceteris Psalmorum & adhibebat & suadebat, dicitur Psalterium decem chordarum: *In psalterio decem chordarum psallite illi.* Sicut erant huius instrumenti ad psallendum opportuni decem chordæ ita decem, ait Episcopus Valentia, sunt Euangelicæ legis insigniora mysteria nobis credenda in Psalmis proposita, nimirum Trinitatis, Incarnationis Christi, Natiuitatis, Baptismi, doctrinæ Passionis, Resurrectionis, Ascensionis, Spiritus sancti missionis, iurisdictionis seu potestatis vniuersalis. Qui itaque Hymnodia huius vel omnia vel aliqua penetrat mysteria, is quasi manu pulsas chordas Psalterij.

D. Hilar.
Prolog. in
Psalm.

Iacob. Val.
in Psal. 56.

Psal. 32.
Psalterij
decem chor-
darum præ-
clara alle-
goria.

Psalmodium
meditatio
confert &
gustum &
lumen.

Asserere item non verebor, quòd animus contemplatiuus, si rectè Hymnodia studuerit, poterit quasi apes argumentosa ex tot floribus, quæ sunt mysteria in Hymnis contenta, colligere sibi mel & ceram. Mel ad gustum, ceram ad lumen, quia & declarationes & illuminationes non pau-

cas nec paruas inde hauriet. Quod de omnibus sacris Litteris obseruauit Philo Carpathius ad ea verba Canticorum, *Faxus distillans labia tua*, id præcipuo modo asseri debet de sacris Dauidicis Hymnis. Obseruauit hic pius Doctor, fauum dicta esse labia Sponsi, non autem mel; quia in fauo mel & cera latent, quorum altero pascimur, altero lumen accendimus. Qui Psalmodiam deuotè exercent, nouas semper illustrationes experiuntur, nouosque sensus eliciunt. Nam aliqui Psalmi sunt adedò mystici, & tot arcanis sunt copiosi, vt de vno asseruerit D. Hieronymus, vel quicumque alius sit Auctor in Psalmos nomine Hieronymi, quòd Psalmus 77. quasi campus omni florum varietate refertus, tot ornetur floribus quot litteras continet, nec solos dies, sed nec menses quoque ad illius plenam intelligentiam sufficere. Hinc conciliabimus quamdam pugnam quæ adesse viderur in adhortationibus Dauidicis. Sæpè hortatur ad novos Hymnos decantandos, *Cantate Domino canticum nouum*; & tamen nouerit, Ecclesiam semper frequentaturam hos Hymnos antiquos, imò & perantiquos. Quomodo igitur exequi potest Ecclesia hortationem traditam, si re ipsa eosdem semper antiquos Hymnos adhibet? Hæc pugna facili negotio conciliatur, si attendamus nouitatem affectuum & cognitionum, quos in dies experiiri contingit in eorundem Hymnorum vsu: talis enim nouitas affectuum reddit novos Hymnos decantatos. quæ enim nos maximè delectant, dicere solemus, quòd noua nobis videantur.

Omnes quidem Hymni Dauidici copiosis scænt deliciis affectuum & arcanorum, sed omnium

Philo Carpath. in Cant. 4.

Sacrarum Scripturarum vis mira.

Nouitas affectuum reddit Psalmos novos. Pl. 32. 39. 95. 97.

*Psalms
118. pluri-
mis nomi-
nibus est
commen-
dandus.*

*Ex Durãdo
l. 5. Ration.
c. 5. n. 5.*

*Ex S. Bo-
nau. Serm.
17. de Lu-
minar.*

*Eiusdem
Psalms in-
signia my-
stevia.*

nium sanctior, suavior & copiosior semper hinc
tus fuit à sanctis viris alphabetarius Psalmus 118
à Davide compositus in laudem & celebratio-
nem diuinæ legis, quæ sub variis aliis nominibus
ad rem accommodatis proponitur, siue iudicio-
rum siue mandatorum, modò iustificationum
modò testimoniorum, aliquando sermonum
eloquiorum, veritatis & similibus. De hoc Psal-
mo permultæ prodierunt à sanctis Patribus
lustres commendationes, sed omnium ingen-
tior mihi probatur illa D. Ambrosij, qui hunc
appellauit Solem Psalmorum, quasi alij Psalmi
emicent in Ecclesia sicut stellæ, hic verò sicut
meridianus copiosus sit lucis & ardoris. Iterum
ab eodem sancto Doctore dictus est Paradisi
pomorum & Apotheca Spiritus sancti; & pro-
de quasi aromaticam speciem paradisi, quæ sem-
per nouos proferat gustus, quotidie ruminari
Ecclesia. Nec fuit ingrata visio, quam circa Hym-
num istum dicitur habuisse D. Augustinus, vti
eius frequentem vsum maiori ardore accedens.
Is vidit pulcherrimam arborem viginti duobus
ramis ornatam, quilibet ramus octo alios emi-
tebat ramusculos, ex istis dulcissimæ guttulæ
rantes cadebant. De qua visione suspensus
ctus vir, dum cogitaret quid sibi vellet, declara-
tionem statim accepit, quòd arbor ista esset Psal-
mus 118. viginti duabus alphabeti Hebraici li-
teris distinctus, cuius vnaquæque littera octo
versus sub se comprehendit suauissimis mysteriis
refertos, in quibus animus pius delectatur. Hic
Psalmus omni hominum statui est valdè oppor-
tunus; quia purgat incipientes, illuminat profi-
cientes, inflammat perfectos.

Mysteria

Myſteria iſta non deguſtant, qui ad Hymno-
 diam vel inuiti vel malè affecti accedunt; iſti enim
 in pœnam ſuæ tepiditatis priuantur intelligentia
 & guſtu myſteriorum ſub literæ cortice contento-
 rum. Non habitat ſapientia, quæ eſt ſapida ſcien-
 tia, in corpore ſubdito peccatis, & in animo ad
 res diuinas non probè apto. Vnuſquiſque profe-
 ctus ſui cupidus omni ſtudio animi munditiem
 obtinere cõtendat, & ſapè uſurpare illam oratio-
 nem Hymnographi, quam ad noſtram informa-
 tionem omnibus propoſuit: *Reuela oculos meos,*
 & *conſiderabo mirabilia de lege tua.* Nam quàm
 dulcia reddita ſint Pſalmorum eloquia iis, qui a-
 liquando Hymnodiam faſtidiebant, poſtquam
 ad gratiæ diuinæ recipiendas motiones ſe præpa-
 rare ſtuduerunt, nouimus ex variis Hiftoriis fide-
 dignis. Vti de ſancto Petro Damiani proditum eſt,
 qui ſicut lectionis Poëtarum, Oratorum, Phi-
 loſophorum tanto deperibat amore, vt ſacrarum
 lectionem Scripturarum faſtidiret; ita poſtmo-
 dum, diuino cælitus Spiritu uſitatus, magis gau-
 debat vnius Dauidici Hymni recitatione quàm
 ſuauiſſimis Muſarum carminibus & floſculis.
 Verba ipſius ſancti Doctoris & digniſſimi Eccle-
 ſiæ Cardinalis ſubiicere liber, vt ex eius ore au-
 diamus, qualis felicitas ſit dignè pſallentibus
 parata: *Olim mihi Tullius dulceſcebat, blandie-
 bantur carmina Poëtarum, Philoſophi verbis aureis
 inſplendebant, & Sirenes uſque in exitum dulces
 meum incantauerant intellectum; Lex, Propheta,
 Euangelium, Epiftola, & omnis gloria ſententia-
 rum Domini mei & ſeruatorum eius, aut parua uide-
 bantur, aut nulla: neſcio quomodo quid dulcius im-
 murmurat filius Ieſſe, qui vario ſermonum & ſen-
 tentiarum*

*Pſallentes
 inuiti pri-
 uantur gu-
 ſtu & in-
 telligentiâ
 Pſalmo-
 rum.*

Pſal. 118.

*Guſtus
 Pſalmorum
 excedit om-
 nem guſtū
 tum Poëta-
 rum, tum
 Philoſopho-
 rum.*

*D. Petrus
 Dam. Ser.
 de Chriſti
 Natiu.*

*Petri Da-
 miani mira-
 mutatio ad
 Pſalmorum
 ſuanitates
 deguſtan-
 das.*

tentiarum concentu omnes illos quos diligere con-
ueram, ineloquentes reddit & mutos. En qua-
rum bonum à Psalms hauriebat Cardinalis Pe-
trus. Idem nobis quoque euenire potest, si
ipfos ad illud recipiendum præparemus. De-
itaque, qui omnibus dat affluenter, enixè pos-
lemus, vt sua nos visitatione dignetur, sapienter
dicamus: *Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua Domine; seu, vt legit P. Hiero-
mus, videbo mirabilia tua Domine.*

*Dispositio
cordis ad
psallendum
à Deo exoranda.*

Psal. 118.

C A P V T VII.

Maximas gratiarum actiones Deo reddit Hymnodia.

*Gratitudi-
nis necessa-
ria obliga-
tio.*

*Ingratitu-
dinis nota
turpis.*

*D. Bern.
Serm. 10.
in Cant.*

NECESITATIS & obligationis arctissimo
culo tenemur Deo perpetuas reddere gra-
tias, ob multiplicia eius in nos deriuata dona
beneficia; ob ea præsertim quæ maiora illustri-
raque existunt, qualia sunt quæ animæ salutem
respiciunt æternam, nimirum incarnationis, mor-
tis & redemptionis Domini nostri. Si quisquam
esset, qui tantæ obligationis oblitus Dei beneficia
numquam recoleret, iste non solum grauissi-
mæ culpæ efficeretur reus, sed turpem ingratu-
ditatis notam sibi inureret, nullo vnquam remedio
abolendam. Qui studuerunt animi grati signifi-
cationem exhibere Deo Hymnos offerentes, non
solum à præfato immunes reatu euaserunt, sed
Benefactori infinito altissimum præstiterunt ob-
sequium, gratissimumque obtulerunt Sacrifi-
cium: illud nimirum, aiebat D. Bernardus, quo
Hymnographus, potiùs dixerim, ipse Deo